

DE MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN
BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Werkprogramma van de Europese Commissie voor 2019

1. SITUERING

Op 23 oktober 2018 maakte de Europese Commissie (hierna: Commissie) haar jaarlijks werkprogramma voor 2019 bekend¹. Het betreft het laatste werkprogramma van deze legislatuur.

Het werkprogramma bestaat uit:

1. Een mededeling met als titel 'Leveren wat we beloofden en voorbereiden op de toekomst'
2. Bijlage I: Nieuwe initiatieven
3. Bijlage II: REFIT-initiatieven
4. Bijlage III: Prioritaire lopende voorstellen
5. Bijlage IV: In te trekken voorstellen
6. Bijlage V: Lijst van voorgenomen intrekkingen

In het werkprogramma zijn ook een aantal initiatieven opgenomen die voor eind 2018 ingepland staan. Voor het gemak wordt in deze nota systematisch van '2019' gesproken.

De Vlaamse Regering grijpt sinds haar aantreden het jaarlijks werkprogramma van de Commissie Juncker aan om proactief accenten te leggen in haar eigen Europese agenda. Deze nota gaat dan ook verder op het stramien van de vorige 4 edities² waarbij het zwaartepunt ligt op een grondige screening van de door de Commissie in 2019 geplande nieuwe wetgevende en niet-wetgevende initiatieven in bijlage I van het werkprogramma. Daarnaast identificeert deze nota ook de aandachtspunten van de Vlaamse Regering inzake de inspanning van de Commissie om te komen tot een betere regelgeving (bijlagen II t.e.m. V van het werkprogramma).

¹ Alle documenten zijn raadpleegbaar via https://ec.europa.eu/info/publications/2019-commission-work-programme-key-documents_en

² VR 2015 1302 DOC.0137, VR 2016 2901 DOC.0052, VR 2017 2001 DOC.0032, VR 2018 1901 DOC0025

In 2018 gaf de EU-Commissie aan dat haar werkprogramma dat ze toen voorstelde geldig was tot het einde van deze legislatuur. Eind 2018 besliste de EU-Commissie toch met een beperkt werkprogramma 2019 naar voren gekomen. Verdere kenmerken van dit beperkte werkprogramma zijn:

- Dit Werkprogramma bevat voornamelijk niet-wetgevende dossiers, mededelingen van de Commissie en actieplannen voor de toekomst;
- De Raad zich nu vooral wil focussen op het afwerken van de lopende wetgevende dossiers waarover de consultatie van het Werkprogramma 2018 reeds handelde;
- En men zich binnen alle raads werkgroepen voornamelijk zal concentreren op de onderhandelingen rond het Meerjarig Financieel Kader (waarvoor een afzonderlijke consultatie georganiseerd werd).

Bijlage A bij deze nota bevat de voor de Vlaamse Regering relevante en prioritair relevante dossiers uit bijlage I van het werkprogramma en bestaat uit een overzichtstabel met per dossier het trekkende beleidsdomein binnen de Vlaamse Overheid en de desgevallend betrokken beleidsdomeinen, gevolgd door individuele dossierfiches van de in de tabel vernoemde dossiers.

Bijlage B bij deze nota bevat een overzicht van de rapportering in de loop van 2018 in de (maandelijkse) mededelingen aan de Vlaamse Regering betreffende het overzicht van de ontwikkelingen op niveau van de Europese Unie (hierna: maandelijkse mededeling EU) over de dossiers die de Vlaamse Regering vorig jaar als prioritair relevant identificeerde in bijlage I van het werkprogramma van de Commissie voor 2018.

2. SAMENVATTING VAN DE COMMISSIEVOORSTELLEN

De mededeling 'Leveren wat we beloofden en voorbereiden op de toekomst' die bij het werkprogramma hoort is opnieuw opgebouwd rond de tien beleidsprioriteiten die de Commissie Juncker bij aanvang van haar legislatuur heeft uiteengezet en bestaat in essentie uit een samenvatting van de inhoud die op meer gedetailleerdere wijze terug te vinden is in de bijlagen van het werkprogramma.

Het werkprogramma voor 2019 is opgebouwd rond vijftien nieuwe initiatieven (die in een aantal gevallen wel bestaan uit meerdere dossiers), plus tien nieuwe Refit-evaluaties, bedoeld om de huidige wetgeving te herzien en te zorgen dat deze geschikt blijft voor het beoogde doel. De Commissie heeft in haar werkprogramma ook de 45 prioritaire voorstellen opgenomen die in de gezamenlijke verklaring over de wetgevingsprioriteiten staan. Het Parlement en de Raad zouden die nog vóór de Europese verkiezingen moeten goedkeuren. De Commissie stelt daarnaast voor om zeventien nog niet goedgekeurde voorstellen en bestaande wetgevingsteksten in te trekken.

De Commissie heeft alle wetgevingsvoorstellen ingediend die nodig zijn om de tien prioriteiten van de Commissie-Juncker te verwezenlijken, aldus de Commissie zelf. De Commissie, het Europees Parlement en de Raad zijn tot dusver tot een akkoord gekomen over ongeveer de helft van deze voorstellen, en voor nog eens twintig procent is het wetgevingsproces vergevorderd. Het is voor het komende jaar de prioriteit van de Commissie om voor zoveel mogelijk voorstellen groen licht te krijgen.

3. NIEUWE INITIATIEVEN

Het zwaartepunt van het werkprogramma ligt bij bijlage I, die een lijst bevat met nieuwe initiatieven die de Commissie in de loop van 2019 zal voorleggen aan de Raad en het Europees Parlement. Net zoals voor het werkprogramma van de Commissie voor 2015, 2016, 2017 en 2018 werden de dossiers in bijlage I bij het werkprogramma van de Commissie grondig gescreend. Het voorbereidende werk gebeurde in de schoot van het Strategisch Overleg Internationaal Vlaanderen (SOIA).

a) Relevante dossiers

Uit alle dossiers in bijlage I van het werkprogramma werd een selectie gemaakt van initiatieven die slaan op de bevoegdheden van Vlaanderen. Deze dossiers kregen het label *relevante dossiers*. Deze relevante dossiers zullen binnen Vlaanderen van nabij opgevolgd worden en over de verdere behandeling van de voorstellen binnen de Raad van Ministers van de EU zal gerapporteerd worden in de maandelijkse mededeling EU.

De Vlaamse Regering weerhoudt de volgende dossiers als relevant:

WETGEVEND	
1	Voorstel voor een verordening betreffende een mechanisme om juridische en administratieve belemmeringen in een grensoverschrijdende context uit de weg te ruimen
2	Voorstel om verwijzingen naar EU-streefcijfers voor energie-efficiëntie voor 2030 (uitgedrukt in absolute waarden) aan te passen aan een EU met 27 (wetgeving ter voorbereiding op de brexit)
3	Goedkeuring door de medewetgevers van het voorstel inzake de bescherming van personen die melding maken van inbreuken op het Unierecht (voorstel inzake de bescherming van klokkenluiders)
4	Goedkeuring door de medewetgevers van het voorstel tot hervorming van de zomertijdrichtlijn, teneinde de EU-vereiste om de klok twee keer per jaar te verzetten, op gecoördineerde wijze tussen naburige lidstaten af te schaffen, rekening houdend met het recht van de lidstaten om hun tijdzone te kiezen
NIET-WETGEVEND	
5	Mededeling over het investeringsplan voor Europa: stand van zaken en volgende stappen
6	Mededeling over de herziening van de strategie voor de bio-economie van 2012
7	Gecoördineerd plan voor de ontwikkeling van kunstmatige intelligentie in Europa
8	Actieplan inzake desinformatie

9	Strategie voor de reductie van broeikasgasemissies in de EU op lange termijn, in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs (voorafgaand aan de conferentie over klimaatverandering in Katowice op 3-14 december)
10	Mededeling over de eengemaakte markt met een beoordeling van de resterende belemmeringen en opties voor maatregelen om die belemmeringen weg te werken (november 2018)
11	Mededeling van de Commissie: voorstel tot wijziging van de besluitvormingsprocedure voor fiscaal beleid in de EU

Voor elk relevant dossier is er een trekkend beleidsdomein en een trekkende minister binnen repectievelijk de Vlaamse Overheid en de Vlaamse Regering. Dit is het beleidsdomein dat primair gevat is door het dossier en dat binnen de Vlaamse Overheid fungeert als aanspreekpunt. Daarnaast worden er per dossier ook desgevallend betrokken beleidsdomeinen geïdentificeerd. Deze beleidsdomeinen zijn in tweede orde gevat. In bijlage A bij deze nota is een overzichtstabel opgenomen met voor elk relevant dossier het trekkende en de desgevallend betrokken beleidsdomeinen.

Het trekkende beleidsdomein stelde in samenspraak met de betrokken beleidsdomeinen ook een dossierfiche op die de inzet, het belang van het dossier voor Vlaanderen en een eerste subsidiariteitsinschatting schetst. Deze dossierfiches, die eveneens in bijlage A bij deze nota zijn opgenomen, zullen door de minister-president ook worden overgemaakt aan de voorzitter van het Vlaams Parlement voor desgevallend gebruik in het toezicht op de eerbiediging van het subsidiariteitsbeginsel, zoals bepaald in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Protocol betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid.

b) Prioritair relevante dossiers

De Vlaamse Regering verzocht bovendien het SOIA om een eerste inschatting te maken van de potentiële gevolgen (regelgevend, budgettair, ecologisch, sociaal, economisch, etc.) van de relevante dossiers en om die dossiers te identificeren met mogelijks grote gevolgen. Deze krijgen het label *prioritair relevant dossier*.

De Vlaamse Regering weerhoudt de volgende relevante dossiers als *prioritair relevant*³:

WETGEVEND	
1	Goedkeuring door de medewetgevers van het voorstel tot hervorming van de zomertijdrichtlijn, teneinde de EU-vereiste om de klok twee keer per jaar te verzetten, op gecoördineerde wijze tussen naburige lidstaten af te schaffen, rekening houdend met het recht van de lidstaten om hun tijdzone te kiezen
NIET-WETGEVEND	
2	Gecoördineerd plan voor de ontwikkeling van kunstmatige intelligentie in Europa
3	Strategie voor de reductie van broeikasgasemissies in de EU op lange termijn, in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs (voorafgaand aan de conferentie over klimaatverandering in Katowice op 3-14 december)

Na het verschijnen van de aangekondigde beleidsvoorstellen, zal een nieuwe dossierfiche door het trekkende beleidsdomein worden opgesteld - in samenspraak met de betrokken beleidsdomeinen en desgevallend met inbreng van lokale besturen en belanghebbenden uit het middenveld - en opgenomen worden in de maandelijkse mededeling EU. We merken op dat voor het enige prioritair relevante wetgevende dossier op EU-niveau reeds ruim geconsulteerd is.

De dossierfiches worden opgenomen in volgende maandelijkse mededelingen aan de Vlaamse Regering over de ontwikkelingen binnen de EU en zullen een verdere inschatting bevatten van de gevolgen van het beleidsvoorstel van de Commissie en een voorstel voor een initieel Vlaams standpunt. Het sjabloon van deze dossierfiche werd aangepast binnen de schoot van SOIA.

³ Mocht na het verschijnen van deze nota blijken dat er alsnog (onderdelen) van relevante dossiers als prioritair worden ingeschat door de trekker, dan kan bovenstaande selectie nog worden uitgebreid.

4. BETERE REGELGEVING

De Commissie Juncker schenkt sinds haar aantreden aandacht aan de toepassing van de beginselen van betere regelgeving in alle fasen van de beleidscyclus, vanaf het voorstel door de Commissie tot en met de omzetting en toepassing van het EU-recht door de lidstaten en rapporteert hierover in aparte bijlages van het werkprogramma.

Voor de Vlaamse Regering is de correcte, tijdige en volledige omzetting en toepassing van het EU-recht een belangrijke doelstelling, die nog belangrijker wordt nu de Europese Commissie beslist heeft nog strenger op te treden ten aanzien van de lidstaten. Deze doelstelling is één van de drie actieterreinen die vermeld worden in de nota aan de Vlaamse Regering betreffende de versterking van de EU-reflex in Vlaanderen. Op 25 november 2016 heeft de Vlaamse Regering akte genomen van de omzendbrief over de coördinatie van de omzetting van Europese regelgeving en van de maatregelen in het kader van de inbreukprocedures. Over de omzetting van de Europese richtlijnen die in 2019 van kracht worden, zal de Vlaamse Regering verder berichten in de maandelijkse mededelingen over de ontwikkelingen binnen de EU.

a) REFIT

Het Regulatory Fitness and Performance Programme (REFIT) is een programma van de Commissie dat deel uitmaakt van de EU Agenda voor Betere Regelgeving⁴ en dat gericht is op een eenvoudig, duidelijk, voorspelbaar en resultaatgericht regelgevend kader. Binnen dit programma licht de Commissie de EU-regelgeving door en stelt zij uiteenlopende maatregelen voor zoals vereenvoudiging en vermindering van regelgevingsdruk, intrekking van voorstellen zonder reële kans op aanname of intrekking van voorstellen waarvan de oorspronkelijke doelstellingen niet meer kunnen worden verwezenlijkt en intrekking van overbodige wetgeving. De Vlaamse Regering volgt deze ontwikkelingen van de EU Agenda Betere Regelgeving en het REFIT-programma in het algemeen en volgt met aandacht de Belgische deelname aan het REFIT-platform⁵.

⁴ (COM(2016) 615), zie: http://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/better-regulation-why-and-how_en#documents

⁵ Het REFIT-platform werd opgericht bij besluit van 19 mei 2015 van de Commissie. De bedoeling is om in het kader van het REFIT-programma een permanente dialoog te voeren met de EU-landen en andere betrokkenen over de verbetering van de EU-wetgeving. Het REFIT-platform bestaat uit twee groepen, één van deskundigen van de lidstaten ("groep regeringsvertegenwoordigers") en één van vertegenwoordigers van bedrijfsleven, sociale partners en maatschappelijk middenveld ("groep van belanghebbenden"). België is enkel in de groep van de lidstaten vertegenwoordigd door een expert van de FOD Economie na aanduiding in een DGE-overleg.

De Commissie vermeldt in bijlage II van het werkprogramma de nieuwe REFIT-initiatieven die het in 2019 zal opstarten. De Vlaamse Regering zal volgende initiatieven uit bijlage II met aandacht volgen:

1. Fitnesscheck van de waterkader- en overstromingsrichtlijnen samen met de evaluatie van de richtlijn inzake de behandeling van stedelijk afvalwater
2. Fitnesscheck van de luchtkwaliteitsrichtlijnen
3. Evaluatie van de verordening betreffende de overbrenging van afvalstoffen.
4. Evaluatie van de maximale residuniveaus voor pesticiden en toelating van gewasbeschermingsmiddelen
5. Fitnesscheck van bedrijfsrapportering
6. Evaluatie van de richtlijn gelijke beloning voor gelijk werk en werk van gelijke waarde

Tevens stelt de Commissie in bijlage IV ('ingetrokken voorstellen') van het werkprogramma voor om 10 van door haar in het verleden voorgestelde wetgevende initiatieven tegen uiterlijk april 2019 in te trekken. De Commissie stelt daarnaast in bijlage V ('ingetrokken wetgeving') voor om 7 stukken wetgeving in te trekken die niet meer relevant zijn.

b) Prioritaire lopende voorstellen

De Commissie geeft in bijlage III ('prioritaire lopende voorstellen') van het werkprogramma een lijst mee met 84 voorstellen van regelgeving die momenteel lopend zijn in het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie, en die de Commissie als prioritair beschouwt. Heel wat van deze initiatieven kondigde de Commissie eerder al aan in haar werkprogramma's van 2015, 2016, 2017 en 2018 en werden door de Vlaamse Regering naderhand geïdentificeerd als relevant of prioritair relevant in de desbetreffende nota's.

De Vlaamse Regering volgt volgende thema's binnen de Raad van de Europese Unie op:

1. Pakket Circulaire Economie
2. Visserijcontrole
3. Afstemming van rapportageverplichtingen op het gebied van milieubeleid
4. Toegankelijkheidseisen voor producten en diensten
5. Meerjarig financieel kader
6. Connecting Europe Facility 2014-2020: terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Unie (wijziging van Verordening (EU) nr. 1316/2013) (voorbereiding op brexit)
7. Gemeenschappelijke regels en normen voor met de inspectie en controle van schepen belaste organisaties: terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Unie (wijziging van Verordening (EG) nr. 391/2009) (voorbereiding op brexit)
8. Hergebruik van overheidsinformatie (herschikking)
9. Cybersecurity
10. Copyright pakket
11. Mobiliteits- en klimaatveranderingspakket
12. Clean Energy Package
13. Europe on the Move-pakket
14. Het stopzetten van seizoensgebonden veranderingen in de tijd
15. Duurzaam financieringspakket
16. Transparantie en duurzaamheid van de EU-risicobeoordeling in de voedselketen
17. Sociale dimensie interne markt
18. Oneerlijke handelspraktijken in business-to-business relaties in de voedselvoorzieningsketen
19. Dienstenpakket

20. Voorwaarden en procedure volgens welke de Commissie ondernemingen om informatie kan verzoeken
21. Goederenpakket
22. EU-typegoedkeuringswetgeving met betrekking tot de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Unie (voorbereidingen voor de Brexit)
23. Steun voor structurele hervormingen in de lidstaten
24. Versterking van de budgettaire verantwoordelijkheid en budgettaire oriëntatie op middellange termijn in de lidstaten
25. Bankpakket
26. Europees Monetair Fonds
27. Screening van buitenlandse directe investeringen in de Europese Unie
28. Gewijzigd voorstel, Toegang van goederen en diensten uit derde landen tot de interne markt van de Europese Unie (overheidsopdrachten met derde landen)
29. Tariefcontingenten die zijn opgenomen in de Wereldhandelsorganisatie (WTO) na de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Unie (klaarheid Brexit)
30. Interoperabiliteit tussen EU-informatiesystemen
31. Voorstel voor bescherming tegen klokkenluiders
32. Binnenkomst en verblijf van onderdanen van derde landen met het oog op een hooggekwalificeerde baan ("Blue Card Proposal")
33. Comitologie
34. Europees burgerinitiatief

5. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het voorstel heeft geen weerslag op de Vlaamse begroting.

6. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op de lokale besturen.

7. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel heeft geen rechtstreekse gevolgen op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten.

8. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering:

1. noemt de volgende voorstellen uit het Werkprogramma 2019 van de Europese Commissie prioritair relevant voor Vlaanderen:

WETGEVEND	
1	Goedkeuring door de medewetgevers van het voorstel tot hervorming van de zomertijdrichtlijn, teneinde de EU-vereiste om de klok twee keer per jaar te verzetten, op gecoördineerde wijze tussen naburige lidstaten af te schaffen, rekening houdend met het recht van de lidstaten om hun tijdzone te kiezen
NIET-WETGEVEND	
2	Gecoördineerd plan voor de ontwikkeling van kunstmatige intelligentie in Europa
3	Strategie voor de reductie van broeikasgasemissies in de EU op lange termijn, in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs (voorafgaand aan de conferentie over klimaatverandering in Katowice op 3-14 december)

2. vraagt van haar diensten een actieve opvolging van deze dossiers (met inbegrip van de opmaak van dossierfiches), evenals van de relevante dossiers, de nieuwe REFIT-initiatieven en prioritair lopende voorstellen zoals opgelijst in deze nota en de bijlage.
3. gelast de betrokken ministers om voor de onder sub 1) genoemde dossiers een gecoördineerd initieel Vlaams standpunt vast te leggen en aan de minister-president mee te delen zodra de Commissie concrete voorstellen publiceert.
4. gelast de betrokken ministers in het bijzonder voor de onder sub 1) genoemde dossiers om desgevallend het advies in te winnen van lokale besturen en belanghebbenden uit het middenveld.
5. gelast de minister-president om over de voortgang van alle dossiers te rapporteren via mededelingen.
6. belast de bevoegde ministers met de tijdige, correcte en volledige omzetting en toepassing van de richtlijnen en verordeningen die in 2019 van kracht worden.
7. gelast de minister-president om deze beslissing mee te delen aan de Voorzitter van het Vlaams Parlement.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed

Geert BOURGEOIS